

Uchwała Rady Młodych Naukowców nr V/7
z dnia 4 kwietnia 2016 r.

w sprawie uwag RMN do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw
określających warunki prowadzenia działalności innowacyjnej
z dnia 4 marca 2016 r.

§ 1

Działając na podstawie § 3 ust. 2 zarządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 sierpnia 2015 r. w sprawie powołania Rady Młodych Naukowców, Rada Młodych Naukowców (dalej „RMN”) zgłasza następującą opinię do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw określających warunki prowadzenia działalności innowacyjnej z dnia 4 marca 2016 r. (dalej „projekt”):

- 1. Zniesienie opodatkowania podatkiem dochodowym aportu własności intelektualnej i przemysłowej** zachęci uczelnie do komercjalizacji wyników badań. Brak wpływu kwoty podatku dochodowego od jednostek badawczych za akcje otrzymane w ramach aportu nie będzie znaczącym ubytkiem w przychodach budżetu państwa w porównaniu do potencjalnych korzyści, jakie może przynieść wprowadzenie wyników badań aplikacyjnych na rynek (dla państwa polskiego również w postaci danin, jakie będą płacone przez podmioty prowadzące działalność innowacyjną). Zmiana taka uprości funkcjonowanie spółek odpryskowych i wpłynie jako zachęta do tworzenia nowych, w znacznie większym stopniu niż obowiązujące obecnie odroczenie opodatkowania przychodu uczelni na okres 5 lat.
- 2. Uproszczenie prawa w postaci ujednoczenia kwot maksymalnego odliczenia kosztów kwalifikowanych** (50% dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców, a dla pozostałych 50% na koszty osobowe i 30% na pozostałe) przyczyni się pozytywnie do prowadzenia działalności innowacyjnej poprzez obniżenie kosztów korzystania z profesjonalnej obsługi prawnej i podatkowej, co dla mikro- i małych przedsiębiorstw jest często znaczącym obciążeniem, które to koszty stanowią obecnie znaczne obciążenie ich budżetów. Dodatkowo, podwyższenie tych kwot zachęci przedsiębiorstwa do prowadzenia działalności innowacyjnej. Zwiększenie ulgi dla przedsiębiorców, którzy inwestują długoterminowo w prace B&R (odliczenie w czwartym roku inwestycji w dodatkowej wysokości 50% różnicy wydatków kwalifikowanych i średnich kosztów z 3 lat) oraz rozszerzenie listy kosztów kwalifikowanych o koszty związane z uzyskaniem patentów będą pozytywnie pobudzać przedsiębiorstwa do działalności innowacyjnej.

3. **Wydlużenie okresu do 6 lat, w jakim przedsiębiorca może odliczyć koszty na działalność badawczo-rozwojową** według RMN jest mocną zachętą ze strony państwa do podejmowania ryzyka prowadzenia badań mających na celu wprowadzenie innowacji na rynek przez przedsiębiorstwa. W niektórych branżach wprowadzenie gotowego produktu do sprzedaży (i w związku z tym pojawienie się pierwszych zysków) może nastąpić nawet 15 lat po rozpoczęciu prac stosowanych i rozwojowych; lub po zakupieniu WNiP. Dostosowanie technologii do produkcji masowej, przeprowadzenie wszystkich testów (np. biologicznych, klinicznych, czy wszystkich znormalizowanych badań dopuszczających produkt do obrotu) jest działaniem koszt- i czasochłonnym. Istnieje również ryzyko niepowodzenia prac stosowanych i rozwojowych na różnych etapach ich prowadzenia. RMN popiera działania zmierzające w kierunku tworzenia instrumentów prawnych, które pozwolą na zmniejszenie kosztów prowadzenia działalności innowacyjnej oraz potencjalnych strat w przypadku ich niepowodzenia.
4. Rada Młodych Naukowców popiera stworzenie **alternatywnej możliwości dla nowo powstających przedsiębiorstw w postaci uzyskania zwrotu gotówkowego za wydatki na działalność B&R w wysokości określonego procenta potencjalnego**. W wielu przypadkach innowacyjne start-upy charakteryzują się wykazywaniem strat na początku działalności, trudności z pozyskaniem kapitału oraz jego niedoborem. Możliwość bezpośredniego odzyskania części funduszy przeznaczonych na prace innowacyjne przez start-upy będzie pozytywnie oddziaływać na ich funkcjonowanie.
5. Rada Młodych Naukowców zdecydowanie popiera również **działania zmierzające w kierunku deregulacji proceduralnej, w szczególności w zakresie zamiany obowiązku uzyskiwania zgody Ministra Skarbu na obowiązek zgłoszenia przez uczelnie chęci rozporządzania majątkiem o wartości powyżej 250 000 EUR**. Okres 30 dni, w czasie którego Minister Skarbu może zgłosić sprzeciw, skróci i wprowadzi przewidywalny czas, po którym uczelnia będzie mogła rozporządzać mieniem o dużej wartości. Powyższa regulacja w połączeniu z planami wyłączenia komercjalizacji bezpośredniej i pośredniej z ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 roku o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, skróci i ułatwi procedurę transferu technologii przez uczelnie.
6. RMN popiera również **zmniejszenie obciążeń biurokratycznych dla naukowców i biur ochrony własności intelektualnej w zakresie procedury uwłaszczenia**. Modyfikacja ustawy w postaci uruchomienia procedury tylko w momencie wyrażenia chęci uwłaszczenia przez naukowca (w formie oświadczenia), zmniejszy obciążenia biurokratyczne centrów transferu technologii. Jednak w zapisie ustawowym brak jest wskazania postępowania w sytuacji, gdy naukowiec nie zgłosi od razu chęci komercjalizacji (w ciągu 14 dni od zgłoszenia wynalazku),

a uczelnia nie będzie zainteresowana komercjalizacją takiego wynalazku. Sytuacja taka może doprowadzić do zaniechania jakichkolwiek działań związanych z komercjalizacją wynalazku.

7. Usunięcie 5-letniego ograniczenia w uzyskiwaniu korzyści z komercjalizacji przez pracowników uczelni będących twórcami wynalazków będzie zachętą dla naukowców prowadzących badania aplikacyjne do wysiłków na rzecz wprowadzenia efektów badań na rynek. Jak słusznie stwierdził projektodawca, w przypadku niektórych branż dopuszczenie produktu do obrotu zajmuje kilka lat od momentu „wdrożenia” patentu do przedsiębiorstwa (czasochłonność doprowadzenia technologii do dziewiątego poziomu gotowości wdrożeniowej – TRL 9). Tym samym dopiero po tym czasie mogą nastąpić pierwsze wpływy do uczelni z tytułu opłat licencyjnych. Według RMN obecne ograniczenie w udziale w zyskach nie zachęca naukowców do komercjalizacji wyników własnych badań. Zachęta finansowa jest niezwykle istotna również z innego względu. Obecnie działalność wdrożeniowa nie przyczynia się w znacznym stopniu do uzyskania awansu naukowego, a biorąc pod uwagę czasochłonność komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych wręcz przeszkadza w uzyskaniu tego awansu (stopnia doktora habilitowanego oraz tytułu profesora). Dochody z komercjalizacji oraz liczba skomercjalizowanych wynalazków nie są obecnie istotnym czynnikiem w ocenie parametrycznej uczelni wyższych. Z tego też względu RMN uważa, iż usunięcie ograniczenia czasowego będzie pozytywnym bodźcem dla naukowców i uczelni, w szczególności do momentu wprowadzenia wdrożeniowej ścieżki awansu na uczelniach i jednostkach PAN oraz zwiększenia wagi komercjalizacji w parametryzacji jednostek.

Podsumowując, Rada Młodych Naukowców w pełni popiera starania projektodawcy w kierunku ułatwienia prowadzenia działalności innowacyjnej przez przedsiębiorstwa oraz komercjalizacji wyników badań wypracowanych w polskich jednostkach badawczych poprzez wprowadzenie ustawy o zmianie niektórych ustaw określających warunki prowadzenia działalności innowacyjnej.

RMN chciałaby również zwrócić uwagę, że dla dobra rozwoju innowacyjnej gospodarki w dłuższej perspektywie czasu niezbędne będzie kompleksowe podejście do aktywizacji przedsiębiorczości. Wprowadzenie większej kwoty wolnej od podatku, braku opłat (bądź ich zmniejszenia) za składki w przypadku nie wypracowania zysku, czy większa przejrzystość (prostota) prawa podatkowego przyczyni się do obniżenia ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej. RMN zdaje sobie sprawę, że zmiana powyższych instrumentów prawnych wymaga poważnych zmian systemowych, jednak z uwagi na dynamiczny rozwój naukowy młodych ludzi wydaje się ona niezbędna.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Młodych Naukowców

dr Emanuel Kulczycki